

**INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT DEL CONSELL SOCIAL, SR. RAMON ROCA,
AMB MOTIU DE LA INAUGURACIÓ DEL CURS ACADÈMIC 2008/2009**

Lleida, 24 de setembre de 2008

Salutacions:

Mgfc. Rector de la Universitat de Lleida

Comissionada per a Universitats i Recerca

Director General de Recerca

Secretari General de Consell Interuniversitari de Catalunya

Distingides autoritats: alcaldes, diputats, presidents de consells comarcals,
regidors

Dra. Adela Cortina

Sr. Josep Maria Pujol

Membres de l'equip de direcció i de les direccions dels centres,

Membres de Consell Social i del seu Fòrum de Participació Ciutadana

Comunitat universitària, senyores, senyors, amics tots,

Mencions:

Abans de tot vull adreçar-me:

-A la Dra. Adela Cortina per agrair-li la lliçó que ha impartit i manifestar-li que comparteixo amb ella el noranta per cent de les idees que ha expressat. He tingut la impressió que ens parlava algú de l'àmbit empresarial. M'ha alegrat molt sentir –per primera vegada des que en formo part– algú de la comunitat universitària expressar-se amb el mateix llenguatge a què estic acostumat.

Tot seguit, vull felicitar:

-A tots els qui heu aconseguit els Premis Extraordinaris de Carrera.
Enhorabona a vosaltres i a les vostres famílies.

-Als qui heu rebut les Distincions d'Honor de la Universitat de Lleida.
Gràcies a tots per la vostra tasca docent, investigadora i de gestió.

-A l'equip de professors que, dirigit pel Dr. Babot, del Departament de Producció Animal de la UdL, ha estat guardonat amb la Distinció Vicens Vives de la Generalitat de Catalunya a la Qualitat Docent; candidatura que en el seu moment va proposar el Consell Social de la Universitat de Lleida per l'elaboració del primer Màster Oficial de Sanitat i Producció Porcina.

-I, amb tota la consideració i l'afecte, a Josep M. Pujol ja que, per culpa d'ell o gràcies a ell, sóc aquí. La veritat és que al començament pensava que era per culpa. Ara, cada dia que passa tinc més motius per donar-li les gràcies. El tinc per una gran persona, un gran empresari i un gran lleidatà. No cal pas que us en parli, de les seves virtuts. Vosaltres heu estat amb ell durant més de vuit anys i les heu pogut comprovar.

Discurs:

Avui és un dia molt especial per a mi. De fet, és la primera vegada que participo en la Inauguració d'un Curs Acadèmic i un no pot evitar de pensar si ho farà bé o si ho farà malament; tot i que sempre queda el consol de saber que, com que vostès són educats, sigui com sigui, segurament acabaran aplaudint la meva intervenció.

Voldria agrair molt sincerament al rector, als vicerectors i vicerectores, al gerent, als degans i deganes, al professorat i a la gent del PAS tot el que m'han ensenyat i tot el que hem compartit durant aquests vuit mesos que fa que sóc aquí, perquè m'ha ajudat a conèixer la Universitat, a apreciar tota la labor que s'hi està duent a terme, a estimar-la. A tots ells, gràcies per la paciència.

Moltes vegades ens costa reconèixer allò que tenim a casa, valorar el que és més a prop. Per a mi, particularment, conèixer la UdL ha estat una gran sorpresa en el més positiu dels sentits.

Basaré la meva intervenció en dos blocs. Per una banda, els reptes de futur als que –de manera compartida amb l'equip de direcció de la Universitat– considerem que hem d'aspirar. I per una altra, una sèrie de tòpics que normalment recauen als lleidatans, a la gent de Lleida, i a la mateixa UdL.

En definitiva, el que hem fet al Consell Social durant aquests primers mesos ha estat parlar amb el món acadèmic i amb la societat lleidatana en general, per veure què podíem fer nosaltres per a la Universitat.

Han sorgit moltes iniciatives i moltes il·lusionants. Hem pogut comprovar l'estima i les ganes de fer coses de la gent cap a la UdL. A mi, això m'ha sorprès força. És una resposta per admirar i agrair. Segurament, si fa un temps m'haguessin vingut a demanar el que jo he demanat a segons quines persones, jo no m'hi hagués implicat de la mateixa manera que he pogut directament constatar.

A) Així, doncs, tocant al primer bloc, els reptes de futur,

de tota la informació que hem copsat al Consell, hem cregut necessari orientar tot el nostre potencial a impulsar quatre àmbits considerats clau, que es poden definir a mig termini i amb relació als quals el Consell pot ser de millor ajut:

- Potenciar, canviar i millorar l'Oficina de Suport a R+D+I.
- Potenciar la Universitat de Lleida i la província de Lleida com a referent mundial en els àmbits agrari i agroalimentari.
- Treballar per posicionar la UdL i el seu entorn com a Campus d'Excel·lència
- Internacionalitzar la nostra Universitat.

Aquests són els eixos en què —de forma consensuada amb el rector i el seu equip directiu— intentarem treballar durant aquest proper any.

A.1) Amb referència al primer eix, l'Oficina de Suport a R+D+I,

ens estem plantejant com podem ajudar la nostra gent al fet que realment afegixin valor a la important labor que estan duent a terme; que no caiguin, per intentar-ho, en una burocratització —de vegades innecessària— amb efectes poc motivadors, fins i tot dissuasoris. Aquest és l'objectiu principal, que el PDI de la UdL es pugui dedicar a allò en què és realment bo: la recerca, la innovació i l'ensenyament. Fer-los a tots ells la tasca fàcil. Aquest és un dels principis que ens hem de marcar i no perdre de vista.

D'altra banda el Consell també es planteja com fer per transmetre tot aquest coneixement i talent que està i atesora la Universitat, a fora de la Universitat; sigui a la societat en general, a les empreses, o a la Administració.

Fa pocs dies llegia que només el 3,7% de les empreses innovadores col·laboren amb la Universitat. És una dada a nivell espanyol; no tinc la catalana, ni la lleidatana, però segur que no deuen situar-se massa lluny. Per contra, als països nòrdics com Finlàndia o Suècia estan entre un 15% o 16% , la qual cosa suposa tres vegades més del que tenim nosaltres. Crec, per tant, que en el nostre cas —UdL i territori— amb les característiques d'unes dimensions que faciliten la proximitat entre ambdues, esdevé una gran

oportunitat mútua, i així ens ho hem d'agafar: com un avantatge amb grans possibilitats si sabem aprofitar-ho.

També vull referir-me a la docència i en concret a la formació continuada al llarg de la vida. Sóc del parer que és un aspecte importantíssim a tenir en compte, i més amb tot el que es derivarà de Bolonya. Si ja ho era abans, crec que a partir d'ara encara ho serà més.

L'interès d'un país per la seva formació és com un termòmetre que ens indica la seva salut. Si no hi ha prou temperatura, el nostre futur serà molt pobre i podríem deixar d'existir com a tal.

Segons estadístiques recents, al nostre país, la gent de 25 a 65 anys destina 508 hores l'any de la seva vida a la formació. Dit d'una altra manera: només 63 dies dels 40 anys que compren aquesta franja d'edat. És molt poc. La mitjana de la Unió Europea és de 669 hores, un 30% més. Hi ha països com França, Suïssa, Finlàndia i Dinamarca que hi dediquen 1.010 hores, el doble que nosaltres, la qual cosa suposa uns 125 dies més de la vida dedicats a la formació. Aquí és on es presenta una altra oportunitat. Cal que interpretem les dades, no com una mancança, sinó en clau d'oportunitat, de repte, d'àmbit en què podem millorar.

A.2) Quan al segon eix, el Campus de l'Excel·lència,

constitueix un tema importantíssim, amb el qual –per a mi– ens juguem el futur de la Universitat. Caldrà decidir si volem jugar a primera divisió o a segona de la lliga en què participen totes les universitats estatals, i actuar amb conseqüència i eficàcia. Són moments difícils, tant per la situació en què estem com per a la mateixa Universitat. Vindran canvis molt ràpids, alguns dels quals ja els tenim aquí. No serà fàcil gestionar la situació en el nou escenari. Tot i així, crec que ens en podem sortir bé a la UdL i que Lleida compta els mitjans suficients per aconseguir-ho.

Per concretar, em referiré a sis canvis en la cultura universitària, com a organització, que són clau i decisius per al que aspirem:

- 1- Haurem d'apostar pel lideratge; única manera d'aconseguir fer coses.

- 2- Haurem d'apostar per la capacitat de treball en equip, tant horitzontalment com transversalment. No podem pensar en el conreu de les nostres parcel·les actuals. Jugarem en un camp més molt més gran, en què el terreny que hem defensat fins ara perdrà importància.
- 3- Haurem de tenir capacitat de compartir i d'aliar-nos amb segons qui.
- 4- Haurem de saber-nos adaptar.
- 5- Haurem d'obrir-nos.
- 6- Haurem de potenciar, bàsicament, el talent que tenim aquí; però haurem, segurament, d'incorporar talent de fora; un talent complementari, no pas suplementari.

Crec que tot plegat és comparable a un partit de tennis de dobles, en què esculls la teva parella depenent de les teves mancances. Penso que aquesta és una bona manera d'enfocar la situació; una situació en què tothom ha de sumar i ningú ha de quedar apartat. Com ha dit abans la Dra. Cortina: no s'ha de rebutjar una idea només per qui la diu o des d'allà on ve.

A.3) Amb relació al tercer eix, fer de la Universitat de Lleida i de la província de Lleida un referent mundial del sector agrari i agroalimentari, vull incidir en el terme *mundial*, ja que considero que hem de ser ambiciosos. Quan *Davis* (Universitat de Califòrnia) –que actualment és el nostre referent, un referent mundial– s'ho va proposar i ho va voler fer, tenia menys mitjans que nosaltres tenim en aquests moments. Si ens posem a analitzar, observarem que: tenim la gent, tenim els coneixements, tenim eines, tenim un Parc Científic i Tecnològic Agroalimentari, tenim una història que ens avala, tenim un territori, tenim una indústria... Dubto que *Davis*, parcel·la a parcel·la, tingui el que nosaltres tenim. Per tant, sortim amb millors condicions, més ben posicionats i això ens ha de motivar a intentar ser referent mundial.

A 4) Pel que fa al quart i últim eix, el de la internacionalització, considero que avui no dóna lloc a discussió. La UdL té l'1,1% dels alumnes universitaris que hi ha a Espanya i, respecte al món, la xifra encara és molt més minsa. Què pot significar? No ho sé, però, sincerament, si la nostra població total suposa un 0,3 % o 0,4% de la mundial..., o nosaltres sortim i ens posicionem, o estic convençut que els altres vindran aquí i ens faran una OPA, acadèmicament parlant.

Per tant, hem de fomentar que els nostres estudiants surtin, que els nostres professors se'n vagin, que els altres professors vinguin. Fa ben poc la vicerectora de Relacions Internacionals m'informava de l'evolució dels Erasmus. Ateses les xifres, ens trobem davant d'una qüestió molt preocupant ja que, actualment, la quantitat d'alumnes que vénen de fora és el doble dels que marxen nostres. Crec que valdria la pena fer alguna cosa per millorar aquest aspecte tan important per a la formació superior.

Bé, aquestes serien una mica les línies del pla estratègic o les iniciatives amb què des del Consell Social –insisteixo, compartit amb el rector i el seu equip-, intentarem treballar durant aquest any. Necessitarem l'ajuda de tots vosaltres i, no només l'ajuda; també que hi poseu una mica d'il·lusió.

B) Ara, referent al segon bloc que us he anunciat al principi d'aquesta intervenció,

m'agradaria compartir alguns tòpics que moltes vegades ens atribueixen a la gent de Lleida. Jo bàsicament em sento lleidatà. Visc aquí, estic casat aquí, tinc les empreses aquí, sóc a la UdL; en definitiva, pràcticament tota la meva vida és aquí a Lleida. I de vegades sí que et xoca, tal com m'he anat trobant tant en la vida empresarial com ara en la vida acadèmica, que hi ha uns tòpics que ens els repeteixen contínuament i, de tant repetir-los, arriba un moment que fins i tot els mateixos lleidatans acabem per creure'ns-els. Jo penso que això ja comença a ser una mica perillós. Per a mi, són quatre els que sempre van sortint:

- 1- Que ens fa falta lideratge.
- 2- Que ens manca ambició.
- 3- Que fem victimisme.
- 4- I que som individualistes.

Jo crec que parlem amb qui parlem això sempre ens ho retreuen. Jo, d'alguna manera, ho voldria desmuntar i compartir amb tots vostès i donar-los la meva opinió

Que falta lideratge, jo crec que no. He buscat diverses definicions de lideratge i n'hi ha moltes, i aquí hi ha empresaris que coneixen molt bé aquest tema,

segurament millor que jo, però n'he buscat una que fos curta i que tingués alguna visió de futur. I al final n'hi ha una que diu que *lideratge* és “la capacitat de traslladar una visió o un somni a la realitat”. Jo crec que aquesta és una bona definició.

Si analitzem la nostra realitat, la de Lleida, quina és, que malgrat no tenir cap centre de recerca d'excel·lència de la Generalitat de Catalunya, que segurament algun dia podrem tenir; si mirem amb termes relatius la gran especialització nostra amb el tema agroalimentari, som els que més estudis de recerca tenim. L'altre dia, parlant amb un professor, em deia que a la UdL, de publicacions científiques n'hi ha 252, sense comptar la Fundació UdL-IRTA, de la qual no tinc dades. Però és que la UAB, amb tot el nombre de professors més que deuen tenir, que no sé quants més són, i no sé quants alumnes més, n'ha fet 243, de publicacions.

Crec la nostra realitat és una realitat agroalimentària, també si mirem el món empresarial és el mateix que el món acadèmic. Segons unes dades que ha publicat el DARP i altres dades que es poden trobar, de la producció de fruiters, ara que engegarem el Fruitcentre, el 78% és aquí, a Lleida. De terra de cultiu de cereal en tenim el 53%; de les explotacions ramaderes en tenim el 40%, i dels caps de bestiar, el 51%. Parlo de Catalunya. De totes les exportacions que fa Lleida, que em sembla que l'any passat van ser entre 1.200 i 1.300 milions d'euros, el 60% són agroalimentàries. Totes les importacions que s'han fet són el 33%. Així, doncs, sabem quina és la nostra realitat i sabem que tenim lideratge.

Entenem que els líders no eviten ni neguen els problemes, sinó que els veuen com una oportunitat. Jo crec que ara ho farem. El lideratge no és una posició, és una elecció i nosaltres hem escollit, hem escollit des de la Diputació, hem escollit des de l'Ajuntament, hem escollit des dels parlamentaris i diputats que tenim, hem escollit des del Compromís per Lleida, hem escollit des del Fòrum de Participació Ciutadana. Jo crec que tota la ciutat o la gran majoria de la ciutat hi estem d'acord. Nosaltres hem escollit, la Universitat de Lleida va fer el primer pla estratègic ara fa uns anys, a l'època de Josep M. Pujol, un pla estratègic que deia que hem de tenir un gran pal de paller. Això no vol dir que abandonem altres coses, però sí una gran especialització, que és el tema

agroalimentari. Nosaltres ja ho vam definir fa molts anys. Per tant, jo crec que sabem on som.

Segurament no hem assolit tot allò que ens proposàvem, segur que no. Ara és el moment, ara és un bon moment. Alguns m'han dit que això ho diem moltes vegades, però crec sincerament –i, si no, no ho diria– que ara és el moment, però tenim necessitats. Per això, demano la col·laboració de tots vostès i, no només la col·laboració, sinó que hi posin molta imaginació i molta il·lusió, perquè amb la col·laboració, només, no en tindrem prou. Ja ho deia Víctor Hugo: “no hi ha res més poderós que quan a una idea li arriba el seu temps”, i crec que és el nostre moment, el moment de Lleida i n'hem d'estar convençuts.

També és hora de posar-nos a treballar, i ho estem fent, però jo penso que ho hem de fer una mica més, també per conèixer-nos. La millor manera de conèixer-nos i de saber si som capaços d'assolir allò que volem és amb l'acció, no amb la contemplació, i així podrem veure realment de quina substància estem fets nosaltres. Hem de pensar que l'únic que necessitem per no avançar és no fer res i, en aquest moment, no ens ho podem permetre, ni per nosaltres, ni per Lleida, ni per la nostra Universitat.

També ens parlen, i cada dia ens en parlaran més, de crisi, i hi és, i crec que hi ha més forat del que ens estan dient. En Solbes ha dit que és la més forta en no sé quanta anys. Jo crec que és un problema global. La globalització té avantatges i inconvenients. Però la veritat és que hi ha una crisi important de valors i ha començat pel tema d'humanitats als Estats Units. Simplement tot allò que ens està passant és per no tenir l'ètica adequada, segons quins senyors han generat aquesta crisi i ha començat pel tema de l'ètica.

Per a Lleida, jo ho veig amb optimisme, perquè ens demanaran que estalviem, ens demanaran que innovem, ens demanaran que treballem més, ens demanaran que tinguem les dimensions menys petites i que ens focalitzem, tant a la Universitat com a les empreses. Ens demanaran sacrifici. Això ho estem fent a Lleida. Fa anys que ho fem. Per tant, jo sóc positiu.

Ens diuen que som victimistes, que practiquem el victimisme i això m'ho he sentit moltes vegades. Doncs, jo crec, i parlo en general, que segurament no.

Nosaltres sabem que el victimisme arruïna el futur. Nosaltres creiem que tenim futur des del Consell Social i des de la Universitat de Lleida. I per què crec que el tenim? Perquè tenim identitat i tenim unes arrels pròpies. Això és molt important. A més a més, tenim una història de 700 anys. Portem un avantatge de 200 anys i això ens ho hem de fer valer. Tenim coneixement i tenim talent, segur que els tenim i els coneixem. I tenim somnis, però també tenim aspiracions fonamentades i amb base, com he explicat abans amb els exemples que he posat. Jo crec que amb tot això podem falcar un bon futur.

És veritat que moltes vegades se'ns mira des del prisma de les nostres debilitats, i per descomptat que en tenim. Però, així, què passa; doncs que fan que els nostres punts forts resultin irrellevants i les nostres debilitats, més evidents. Jo crec que hem de canviar de prisma i mirar-ho des dels nostres punts forts, que penso que són molts.

També ens han titllat d'individualistes i, en aquesta visió, sí que hi estic d'acord. Jo crec que no és un tema lleidatà, sinó que és un tema català. Tenim un problema molt important com a societat amb l'individualisme. No ens adonem que ha passat el temps de l'individualisme. És hora de compartir coses, és hora de compartir amb la gent. No sé si això forma part del caràcter català; segurament, hi ajuda l'orografia, posats entre les muntanyes. En fi, jo no ho voldria analitzar aquí, però és real que tenim un problema d'individualisme, tant en la societat civil com en el món polític. Per això, aprofito aquesta ocasió per dir als polítics que no pequin d'individualistes i que pensin bàsicament en Lleida i en la UdL, i no en cadascú.

També ens diuen que ens fa falta ambició. Jo crec que no, que la tenim, i hi ha proves al món universitari, al món empresarial i al món cultural, de gent que han tingut ambició. Ara bé, potser ens calen dos coses. Som modestos. Això, segons com ho mirem, és una virtut, però sovint per ser modestos no sabem explicar el què fem, i això crec que és una mancança que tenim aquí, a la Universitat, i a la societat lleidatana. I, a més, ens falta un pèl d'autoestima.

Bé, aquestes han estat les meves reflexions. Finalment, vull dir-los que cap vida es fa gran fins que no té un objectiu. Nosaltres ja som grans perquè l'objectiu aquí, a la UdL, el tenim, com he explicat abans. Hauríem d'evitar,

això sí, les persones negatives perquè és segur que sempre tenen un problema per a cada solució.

Per acabar, ja que han tingut la gentilesa i l'amabilitat d'assistir a aquest acte, vull adreçar-me especialment als representants de la Generalitat de Catalunya i demanar-li especialment a na Blanca Palmada algunes coses.

Et demanaria que confiessis amb la gent de Lleida i de la UdL. Que totes aquelles coses que hem compartit puguin ser una realitat. Us demanaria un mapa universitari català. Entenc que no és fàcil, però crec que ajudaria molt a tirar endavant el país i seria útil per a tots. Som conscients de tot el que estem vivint amb el tema del finançament. No és fàcil. Estem passant un moment complicat amb el tema social, de crisi, i complicat amb tot el tema del finançament de l'Estatut, però jo us demanaria sobretot que retalleu –i jo sóc empresari– a les empreses, que fem alguna carretera menys, que fem una mica menys de recerca si cal..., però no retalleu en educació. No ho feu perquè ho pagaríem molt car i ho veuríem d'aquí a uns anys. Cal que ho tinguem clar.

Tot això que hem parlat i que segurament parlarem no seria possible sense els professors. L'altre dia llegia una frase en un escrit que reflecteix molt bé la importància de l'educació i del coneixement: "D'aquí a cent anys no importarà el cotxe que hagi conduït, en quin tipus de casa hagi viscut, quants diners hagi tingut ni l'aspecte de la roba que hagi portat, però segur que el món serà una mica millor si he estat important en la vida d'algun estudiant"

Bon curs!

Sr. Ramon Roca i Enrich

President del Consell Social de la Universitat de Lleida